

Draaiboek Waterschapsverkiezingen 2019

	2018	Handeling	Actor	Opmerking	Grondslagartikel ¹
1	Uiterlijk 1 oktober	Instellen hoofdstembureau	Dagelijks bestuur	Het hoofdstembureau wordt benoemd voor vier jaar; een nieuw besluit is nodig indien deze periode verstreken is.	Kw E6a-3
2		Aanwijzen vestigingsgemeente ² hoofdstembureau	Algemeen bestuur	Het hoofdstembureau treedt tevens op als centraal stembureau Kw E 11 – 4	Kw E6a-1
3		Aanwijzen geschikte ruimte voor houden van zittingen van hoofdstembureau	Dagelijks bestuur		Kw E9-2
4	Juni/juli	Openen/aanwijzen rekening voor waarborgsommen	Waterschap	Waarborgsommen dienen te worden overgemaakt op 'een daartoe bestemde rekening'. Er hoeft geen aparte rekening voor te worden geopend	Kb G1-1
5	Uiterlijk 1 oktober 2018	Verzenden brief controle registratie aanduiding en gemachtigden	Waterschap	Optioneel, expertgroep BJ heeft een model gemaakt.	
6	Uiterlijk 3 december	Bekendmaken: <ul style="list-style-type: none"> laatste dag van indienen registratieverzoek aanduiding politieke groeperingen; tijdige betaling waarborgsom. 	Waterschap	Is geen verplichte bekendmaking. Vormvrij.	
7	Uiterlijk ma. 24 dec.	Indienen registratieverzoek aanduiding politieke groeperingen. Dit is niet nodig indien de politieke groepering: <ul style="list-style-type: none"> is geregistreerd bij centraal stembureau voor TK-verkiezing; ten behoeve van de vorige verkiezingen een geregistreerde aanduiding had én een kandidatenlijst heeft ingediend*; kiest voor blanco lijst. *geldt niet voor de gefuseerde waterschappen Drents Overijsselse Delta en Limburg³	Politieke groepering	Uiterlijk 42 ^e dag vóór dag kandidaatstelling. NB: voor wijziging van een bestaande inschrijving moet een verzoek tot wijziging aanduiding worden ingediend	Kw G2a-1 Kw G2a-6
8	Maandelijks. Na inkomen registratieverzoek en aanduiding.	Besluit centraal stembureau registratie aanduiding politiek groeperingen	Centraal stembureau		Kw G2a-4
9	Maandelijks. Na beslissing centraal stembureau op verzoek registratie aanduiding	<ul style="list-style-type: none"> Openbare kennisgeving beslissing centraal stembureau op verzoek registratie aanduiding politieke groepering. Kennisgeving gemachtigde politieke groepering. 	Centraal stembureau	Op de voor het waterschap gebruikelijke wijze	Kw G2a-5
10	Uiterlijk ma. 24 dec.	Laatste dag bijschrijving waarborgsom € 225,- registratie politieke groepering.	Politieke groepering	Betaling vóór het indienen van registratieverzoek.	Kw G2a-2
11	Uiterlijk ma. 24 dec.	Afgifte van bewijs van betaling waarborgsom registratie	Waterschap		Kw G2a-2
12	Do. 27 dec.	Laatste besluit stembureau registratie belangengroeperingen.	Centraal stembureau	Volgend op de uiterste termijn voor indiening van een registratieverzoek.	
13	Do. 27 dec.	Openbare kennisgeving van geregistreerde aanduidingen van politieke groeperingen in Staatscourant	Kiesraad	Op de 40 ^e dag voor de kandidaatstelling. Verlengd op grond van artikel 1 van de Algemene termijnenwet.	Kw G1-8
14	Do. 27 dec.	Bekendmaking aan gemachtigde	Centraal stembureau		Kw G2a-5
15	Ma. 31 dec. (Streefdatum)	Laatste Openbare kennisgeving beslissing centraal stembureau tot registratie aanduiding politieke groepering	Centraal stembureau	Op de voor het waterschap gebruikelijke wijze	Kw G2a-5

	2019	Handeling	Actor	Opmerking	Grondslag-artikel
16	Ma 7 jan. (afhankelijk van datum openbare kennisgeving)	Laatste dag beroepstermijn RvS op beschikking registratie.		Uiterlijk op 6e dag na publicatie van het besluit op verzoek registratie; versnelde procedure afd. 8.2.3 Awb.	Kw G5
17	Uiterlijk Do. 10 jan	<ul style="list-style-type: none"> Laatste dag beslissing over doorwerken van geregistreerde aanduidingen Kennisgeving beschikking aan 	Centraal stembureau	Uiterlijk op de 14 ^e dag na dagtekening van de Staatscourant waarin de openbare kennisgeving bedoeld in Kw G1-8 is gedaan.	Kw G4-2,3

¹ Kw = Kieswet, Kb = Kiesbesluit en Wsw = Waterschapswet

² Aanwijzen van de vestigingsplaats hoeft niet voor elke verkiezing opnieuw te gebeuren. Zolang het algemeen bestuur geen aanleiding ziet om een andere vestigingsplaats aan te wijzen, geldt de eerder aangewezen plaats nog steeds.

³ De waterschappen Drents Overijsselse Delta en Limburg zijn na de laatstgehouden waterschapsverkiezingen ontstaan uit een fusie. De gevolgen van een fusie voor de aanduidingen die bij de twee opgeheven waterschappen waren geregistreerd zijn als volgt. Het algemeen bestuur treedt af als een algemeen bestuur wordt opgeheven (art. 29 lid 3 Waterschapswet). Als het waterschap ophoudt te bestaan, houdt het algemeen bestuur op te bestaan en houdt dus ook het register van aanduidingen ten behoeve van de verkiezing van de leden van dit algemeen bestuur op te bestaan. Dat betekent dat er op waterschapsniveau met een schoon register wordt begonnen en lokale partijen zich opnieuw moeten registreren.

	2019	Handeling	Actor	Opmerking	Grondslag-artikel
		gemachtigde			
18	Uiterlijk Ma. 14 jan.	Openbare kennisgeving dag van kandidaatstelling	Centraal stembureau	<ul style="list-style-type: none"> Minimaal drie weken vóór dag van de kandidaatstelling. Wijze van openbare kennisgeving is niet geregeld. Dit dus doen op bij het waterschap gebruikelijke wijze. <p>NB1: deze openbare kennisgeving combineren met de openbare kennisgeving in de volgende rij van dit overzicht.</p> <p>NB2: in deze openbare kennisgeving tevens beschikbaarheid formulieren (door gemeenten) benoemen (zie 2^e rij hieronder).</p>	Kw H1
19	Ma. 14 jan.	<ul style="list-style-type: none"> Openbare kennisgeving zittingen centraal stembureau tot onderzoek kandidatenlijsten en tot geldigheid kandidaatstelling Tevens melding making van t.i.z. legging processen verbaal van bovengenoemde zittingen. 	Centraal stembureau	Openbare kennisgeving vindt 'tijdig' plaats. Wijze van openbare kennisgeving is niet geregeld.	Kb I2 Kw I18
20		Bekendmaking zitting tot vaststelling van de uitslag. Bekendmaking verkiezingssoftware OSV	Voorzitter Centraal stembureau	Op de voor het waterschap gebruikelijke wijze	Kw P20-2 en Kb P1
21	Ma 14 jan.	Beschikbaarheid formulieren <ul style="list-style-type: none"> Formulieren voor kandidatenlijsten (Kw H1-3) Verklaringen m.b.t. het plaatsen van aanduidingen van politieke groeperingen boven kandidatenlijsten (Kw H3-5) Verklaringen van ondersteuning (Kw H4-7) Verklaringen van instemming (Kw H9-4) 	Gemeenten	Gedurende drie weken vóór en op de dag van kandidaatstelling	Kb H1
22		<ul style="list-style-type: none"> Verklaringen van instemming (Kw H9-4) 	Centraal stembureau		
23	Wo. 16 jan	Laatste dag beroepstermijn RvS op beschikking doorwerken van geregistreerde doorwerking.		Uiterlijk op de zesde dag na dagtekening waarop de beschikking is bekendgemaakt. versnelde procedure afd. 8.2.3 Awb.	Kw G5-1c
24	Uiterlijk di. 22 jan.	Afgifte betalingsbewijs waarborgsom kandidaatstelling	Waterschap		Kw H13a-3
25	Ma. 21 jan.	Laatste dag betaling waarborgsom € 225,--kandidatenlijst.	Politieke groepering	Uiterlijk op 14e dag voor kandidaatstelling ontvangen. (Deze verplichting geldt niet, wanneer de groepering reeds in het bestuur zitting heeft; Kw H13a-2 j° H4-8. Geldt niet voor de waterschappen Drents Overijsselse Delta en Limburg)	Kb H3
26	Ma. 21 jan.	Kandidatenlijst gereed	Politieke groepering	Idealiter is de kandidatenlijst gereed op 21 januari; anders wordt de periode voor het afleggen van een verklaring van ondersteuning korter.	
27	Ma 21 jan. t/m ma. 4 feb.	Afleggen verklaring van ondersteuning door stemgerechtigde	Ondersteuner bij eigen gemeente, waar hij als kiezer is geregistreerd	Binnen een termijn van 14 dagen voorafgaand aan of op de dag van de kandidaatstelling. (Verklaringen van ondersteuning zijn niet nodig, wanneer de groepering reeds in het bestuur zitting heeft; Kw H4-8. Geldt niet voor de waterschappen Drents Overijsselse Delta en Limburg)	Kw H4
28	28 jan. t/m 1 feb.	Voorcontrole kandidaatstellingsformulieren	Politieke groepering	Mogelijkheid bieden aan politieke groeperingen om kandidaatstellingsformulieren te laten controleren op correctheid (eventueel ook vóór 21 januari, voor zover de controle betrekking heeft op de kandidatenlijst)	Geen wettelijke verplichting
29	Ma. 4 feb.	Dag van de kandidaatstelling	Politieke groepering (indiening door een kiezer)	9.00 – 17.00 uur De volgende documenten worden overgelegd: <ul style="list-style-type: none"> Kandidatenlijst Verklaringen van ondersteuning (30)* 	Kw F1, KW H1, Kw H3, Kw H4, Kw H9,

	2019	Handeling	Actor	Opmerking	Grondslag-artikel
				<ul style="list-style-type: none"> • Verklaringen van instemming (inclusief: voor de niet huidige bestuursleden document als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht; aanwijzing gemachtigde indien woonplaats kandidaat buiten het Europese deel van Nederland is gelegen) • Bewijs van betaling • Verklaring van vestiging van kandidaten, die niet in het waterschapsgebied wonen* • Verklaring van gemachtigde waaruit bevoegdheid inleveraar blijkt voor plaatsen aanduiding naam groepering boven de lijst * • Verklaring van gemachtigden waaruit bevoegdheid inleveraar blijkt voor plaatsen aanduiding gevormd door samenvoeging geregistreerde aanduidingen * • vermelding op de kandidatenlijst van de personen, die bij verhindering inleveraar bevoegd zijn tot het herstel van verzuimen • *indien van toepassing 	Kw H10, Kw H13a (zie ook Kw I2)
30	Ma 4 feb.	Openbare kennisgeving termijnen div. handelingen	Burgemeester	Het betreft : <ul style="list-style-type: none"> • Schriftelijk en mondeling verzoek om kiezerspas; • Schriftelijk verzoek om bij volmacht te stemmen. 	Kw K3-2, Kw L7-2, Kw L8-1
31	Ma 4 feb.	Aanlevering handtekening voorzitter hoofdstembureau aan alle gemeenten	Waterschap	Handtekening dient op het stembiljet te worden geplaatst.	Kw J20
32	Di. 5 feb.	Zitting stembureau: onderzoek kandidatenlijsten.	Centraal stembureau	1e dag na dag kandidaatstelling; 16.00 uur.	Kw I1, 1e lid
33	Di. 5 feb.	Verzending beslissing centraal stembureau/ gelegenheid herstel vormverzuim	Centraal stembureau	Verzending "onverwijld"; aangetekende brief of gedagtekend ontvangstbewijs	Kw I2-1
34	Di 5 feb. t/m di. 12 of ma. 18 feb.	Terinzagelegging proces-verbaal met onderzochte lijsten en verklaringen van ondersteuning	Centraal stembureau	Onmiddellijk na zitting stembureau van 5 feb. tot het moment dat het besluit onherroepelijk is	Kw I3-1 Kb I1
34	Wo 6 feb t/m vr. 8 feb.	Herstel vormverzuim	Politieke groepering / ondersteuner	Uiterlijk 3 dagen na zitting Wo. 6 feb, 9.00 – 17.00 uur Do. 7 feb, 9.00 – 17.00 uur Vr. 8 feb, 9.00 – 15.00 uur	Kw I2-2
36	Vr. 8 feb.	Openbare zitting centraal stembureau, beslissing: <ul style="list-style-type: none"> • Geldigheid kandidaatstelling; • Nummering kandidatenlijsten 	Centraal stembureau	Op de laatste dag van de termijn genoemd in Kw, art. I2-2 om 16.00 uur	Kw I4, I12
37	Ma. 11 feb.	Openbaarmaking lijstnummering.	Voorzitter centraal stembureau	Op de voor het waterschap gebruikelijke wijze.	Kw I15 Kw I 17
38	Vr. 8 feb. t/m di. 12 of ma. 18 feb.	Terinzagelegging proces-verbaal	Centraal stembureau	Onmiddellijk na zitting stembureau van 8 feb. tot het moment dat het besluit onherroepelijk is	Kw I3-1 Kb I1
39	Di. 12 feb.	Laatste dag beroep RvS tegen beslissing centraal stembureau over de geldigheid van de lijsten en het handhaven van de daarop voorkomende kandidaten, alsmede over het handhaven van de geplaatste aanduiding van vr 8 feb.	Politieke groepering	Beroepstermijn vier dagen v.a. dag na verzending beschikking/bekendmaking kandidatenlijsten c.a.	Kw I7-1
40	Ma. 18 feb.	Laatste dag uitspraak RvS		6e dag na ontvangst beroepschrift	Kw I7-3
41	Di. 12 feb. of ma. 18 feb.	Terinzagelegging en openbare kennisgeving van geldige lijsten	Centraal stembureau/voorzitter centraal stembureau	<ul style="list-style-type: none"> • Nadat onherroepelijk is beslist over geldigheid • Wijze van openbare kennisgeving is niet geregeld, op gebruikelijke wijze. 	Kw I17
42	Di. 12 feb. of ma. 18 feb.	Vernietiging kandidatenlijsten en verklaringen van ondersteuning	Centraal stembureau	Nadat onherroepelijk is beslist over geldigheid	Kw I19
43	Di. 12 feb. of ma. 18 feb..	(Mededeling omtrent) terugbetaling waarborgsommen (registratie groepering)	Voorzitter centraal stembureau / Waterschap	Zo spoedig mogelijk na openbaarmaking van de kandidatenlijsten	Kb G1-2
44	Uiterlijk wo. 6 mrt.	Ontvangst stempas	Burgemeester	Ten minste 14 dagen voor stemming	Kw J7

	2019	Handeling	Actor	Opmerking	Grondslag-artikel
45	Uiterlijk do. 14 mrt.	Ontvangst schriftelijk verzoek kiezerspas (SIW)	Kiezer	Beslissing 'zo spoedig mogelijk'; beroep mogelijk o.g.v. Kw art. D9	Kw K3-2
46	Uiterlijk za. 16 mrt.	Kandidatenlijsten, adressen en openingstijden stemlokalen ter kennis van kiezer	Burgemeester	Uiterlijk op de 4e dag voor de stemming	Kw J9 Kw J1 Kb J1
47	Uiterlijk vr. 15 mrt.	Laatste mogelijkheid indienen schriftelijk verzoek bij de gemeente om vervangende stempas	Kiezer		Kw J8-3
48	Uiterlijk vr. 15 mrt.	Laatste mogelijkheid ontvangst verzoek om bij volmacht te stemmen	Kiezer	Het gaat hier om een minder gebruikelijke wijze; gebruikelijk is de overdracht van stempas of kiezerspas	Kw L7
49	Uiterlijk di. 19 mrt.	Laatste mogelijkheid mondeling verzoek bij de gemeente om vervangende stempas Laatste mogelijkheid mondeling verzoek kiezerspas (het gebied van het waterschap) (SIW)	Kiezer	Uiterlijk 12.00 uur Beslissing over kiezerspas 'terstond'; beroep mogelijk o.g.v. Kw art. D9	Kw J8-3 Kw K3-2
50	Di. 19 mrt.	Vaststelling uittreksel van ongeldige stempassen	Burgemeester		Kw J7a
51	Wo. 20 mrt.	Dag van stemming		7.30 – 21.00 uur (tenzij gebruik wordt gemaakt van Kw art. J1-3)	Kw J1
52	Wo. 20 mrt.	Stemopneming	Stembureaus van de gemeenten		Kw N1
53	Op of direct na wo. 20 mrt.	Overbrenging processen-verbaal stembureaus en opgave van door burgemeester vastgestelde aantallen stemmen aan het waterschap.	Burgemeester	Originele PV's gaan naar het waterschap en afschrift daarvan wordt door burgemeester ter inzage gelegd op het gemeentehuis.	Kw N12
54	Ma. 25 mrt. 10.00u	Openbare zitting hoofdstembureau: vaststellen aantallen stemmen	Hoofdstembureau (= centraal stembureau)	10.00 uur	Kw O1-2
55	Ma. 25 mrt.	Openbare zitting centraal stembureau: vaststelling uitslag	Centraal stembureau	Aansluitend aan de zitting van het "hoofdstembureau" Dag en uur worden door voorzitter bekend gemaakt; 'zo spoedig mogelijk'	Kw P1, P20
56	Ma. 25 mrt.	Elektronische openbaarmaking proces-verbaal zitting 25 mrt.	Centraal stembureau		Kw P23
57	Ma. 25 mrt.	Toezening proces-verbaal aan algemeen bestuur	Centraal stembureau		Kw P24
58	Na 25 mrt.	Terugbetalen waarborgsom kandidaatstelling	Waterschap	Als geen geldige kandidatenlijst is ingediend en indien wel een geldige kandidatenlijst dan alleen als het stemcijfer van de lijst hoger is dan 75% van de kiesdeler en aan de lijst een zetel is toegewezen.	Kw H13a-4 en 5
59	Di. 26 mrt.	Verzending/uitreiking kennisgeving benoeming/gekozen zijn	Voorzitter centraal stembureau	Uiterlijk de dag na vaststelling uitslag Tevens bericht aan algemeen bestuur (= geloofsbrief) Tip: uitreiking kan ook aansluitend op de openbare zitting van het stembureau tot vaststelling van de uitslag plaatsvinden	Kw V1
60	Wo. 27 mrt	Vergadering algemeen bestuur; onderzoek geloofsbrief/ toelating.	Algemeen bestuur		Kw V4/V12
61	Wo. 27 mrt	Kennisgeving toelatingsbesluit aan (niet)toegelatenen.	Dagelijks bestuur	DB zendt kennisgeving aan (niet)toegelatenen.	Kw V13
62	Wo. 27 mrt.	Aftreden Algemeen Bestuur	Algemeen bestuur	Treden af met ingang van donderdag 28 maart	Kw C4 Wsw 16-2
63	Do. 28 mrt.	Eerste vergadering nieuwe Algemeen Bestuur	Algemeen bestuur	Logischerwijs moet deze vergadering op donderdag 28 maart plaatsvinden, omdat er anders geen algemeen bestuur is.	
64	Vr. 5 apr. (of do. 4 april als de benoeming op 25 maart is uitgereikt)	Laatste dag aanvaarding benoeming.	Gekozenen	Uiterlijk 10e dag na dagtekening kennisgeving van benoeming. (NB: Voor de geborgde zetels kan een afwijkende datum gelden, indien benoemingen door de koepels eerder heeft plaatsgevonden.)	Kw V2-1 Wsw 18-1
65	Jun. 2019	Vernietiging processen-verbaal stembureaus	Algemeen Bestuur	Drie maanden nadat over toelating is beslist	Kw O5

	2019	Handeling	Actor	Opmerking	Grondslag-artikel
66		Vernietiging stembiljetten (indien van toepassing)	Centraal stembureau		Kw P25